ĢENERĀLADVOKĀTA HENRIKA SAUGMANDSGORA ĒES
[*HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 19. martā [1]

Apvienotās lietas no C-21/19 līdz C-23/19

Kriminālprocess
pret
XN (C-21/19),
YO (C-22/19),
***P.F. Kamstra Recycling BV* (C-23/19),**
piedaloties
Openbaar Ministerie

(*Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden* (Arnemas-Leuvardenas apelācijas tiesa, Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vide – Atkritumu sūtījumi Eiropas Savienības iekšienē – Direktīva 2008/98/EK – 5. panta 1. punkts – Jēdziens "blakusprodukts" – Regulas (EK) Nr. 1013/2006 piemērošanas joma – 1. panta 3. punkta d) apakšpunkts – Regula (EK) Nr. 1069/2009 – Jēdziens "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti" un jēdziens "materiālu kategorijas" – Piemērošana dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un nebīstamo atkritumu maisījumiem – Ļaunprātīgas apiešanas risks

I. Ievads

1. Lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko iesniegusi *Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden* (Arnemas-Leuvardenas apelācijas tiesa, Nīderlande), attiecas uz Savienības tiesisko regulējumu atkritumu jomā, it īpaši uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas sajaukti ar nebīstamiem atkritumiem, pārvadāšanu.

2. Pēc sprieduma *ReFood* [2] par trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas ir vismazāk bīstamā kategorija, pārvadājumiem, kurš attiecās uz jautājumu, vai šie pārvadājumi tiek reglamentēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1069/2009 [3] vai ar ierobežojošāku regulu, kas kopumā ir Regula (EK) Nr. 1013/2006 [4], Tiesai vēlreiz tiek lūgts spriest par šo divu regulu mijiedarbību, bet šoreiz materiālu maisījuma gadījumā.

3. Ar izskatāmo lietu ir atklājušās vairākas problēmas saistībā ar piemērojamo tiesību aktu redakciju un tādējādi interpretāciju, kuras es centīšos uzsvērt.

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Spriedums, 2019. gada 23. maijs, *ReFood* (C-634/17, turpmāk tekstā – "spriedums *ReFood*", EU:C:2019:443).

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2009. gada 21. oktobris), ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula) (OV 2009, L 300, 1. lpp.).

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2006. gada 14. jūnijs) par atkritumu sūtījumiem (OV 2006, L 190, 1. lpp.).

4. Atbilstoši savai analīzei es ierosināšu Tiesai, ievērojot spriedumā *ReFood* izmantoto pieeju, nospriest, ka uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un nebīstamo atkritumu maisījuma pārvadājumiem attiecas Regula Nr. 1069/2009 un it īpaši tiesību normas, kuras ir piemērojamas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu kategorijai, kurā ietilpst šajā maisījumā ietvertie dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Tiesiskais regulējums atkritumu jomā

a) Direktīva 2008/98/EK

5. Direktīvas 2008/98/EK[5] 2. panta 2. punktā ir noteikts:

"Turpmāk minētos neietver šīs direktīvas darbības jomā, ciktāl uz tiem jau attiecas citi Kopienas tiesību akti:

[..]

b) dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, tostarp pārstrādāti produkti, uz kuriem attiecas Regula (EK) Nr. 1774/2002[6], izņemot tos, kas paredzēti sadedzināšanai, apglabāšanai poligonā vai izmantošanai biogāzes vai kompostēšanas iekārtās;

[..]."

6. Saskaņā ar šīs direktīvas 5. pantu "Blakusprodukti":

"1. Ražošanas procesā radušos vielu vai priekšmetu, kura ražošana nebija šā procesa galvenais mērķis, var uzskatīt nevis par atkritumu, kā minēts 3. panta 1. punktā, bet par blakusproduktu tikai tad, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

a) vielu vai priekšmetu turpmāk noteikti lietos;

b) vielu vai priekšmetu var tieši izmantot bez turpmākas apstrādes, izņemot parastu rūpniecisko praksi;

c) viela vai priekšmets ir radies kā ražošanas procesa neatņemama daļa; un

d) turpmāka lietošana ir likumīga, proti, viela vai priekšmets atbilst visām attiecīgajām produkta, vides un veselības aizsardzības prasībām konkrētajam lietojumam un neatstāj nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.

[..]"

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV 2008, L 312, 3. lpp.).

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2002. gada 3. oktobris), ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam (OV 2002, L 273, 1. lpp.). Šī regula tika atcelta un aizstāta ar Regulu Nr. 1069/2009.

b) Regula Nr. 1013/2006

7. Regulas Nr. 1013/2006 11. apsvērumā ir noteikts:

"Jāizvairās no pārklāšanās ar [Regulu Nr. 1774/2002]; minētajā regulā jau ir ietvertas prasības, kas attiecas uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu vispārēju pārsūtīšanu, plūsmu novirzīšanu un pārvietošanu (savākšanu, transportēšanu, pārkraušanu, apstrādi, izmantošanu, reģenerāciju vai apglabāšanu, uzskaiti, pavaddokumentiem un izsekojamību) Kopienā, ievedot tajā un izvedot no tās."

8. Šīs regulas 1. panta 3. punkta d) apakšpunktā ir paredzēts:

"Šī regula neattiecas uz:

[..]

d) sūtījumiem, uz kuriem attiecas Regulā [..] Nr. 1774/2002 paredzētās apstiprināšanas prasības;

[..]."

9. Minētās regulas 2. panta 35) punktā ir ietverta "nelikumīgu sūtījumu" definīcija, kurā it īpaši ietilpst sūtījumi, ko veic bez vajadzīgā paziņojuma iesaistītajām kompetentajām iestādēm vai bez to piekrišanas.

10. Saskaņā ar šīs pašas regulas 12. panta 1. punkta c) apakšpunktu:

"1. Ja paziņojumu iesniedz attiecībā uz plānoto atkritumu sūtījumu reģenerācijas nolūkā, kompetentās galamērķa un nosūtīšanas iestādes [..] var celt pamatotus iebildumus, balstoties uz vienu vai vairākiem šādiem pamatojumiem un saskaņā ar Līgumu:

[..]

c) plānotais sūtījums vai reģenerācija nav saskaņā ar valsts tiesību aktiem nosūtīšanas valstī saistībā ar atkritumu reģenerāciju, tostarp gadījumos, kad plānotais sūtījums attiecas uz atkritumiem, kas paredzēti reģenerācijai uzņēmumā, kurā ir zemāki apstrādes standarti attiecībā uz konkrētiem atkritumiem, nekā standarti nosūtīšanas valstī, ievērojot nepieciešamību nodrošināt pareizu iekšējā tirgus darbību;

[..]."

2. Tiesiskais regulējums par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem

a) Regula Nr. 1774/2002

11. Regulas Nr. 1774/2002 2. pantā "Definīcijas" bija noteikts:

"1. Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

a) dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti: veseli dzīvnieku liemeņi vai to daļas, vai 4., 5. un 6. pantā minēti dzīvnieku izcelsmes produkti, kas nav paredzēti cilvēku uzturam, tostarp olšūnas, embriji un sperma;

[..]

d) trešās kategorijas materiāls: dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, kas minēti 6. pantā;

[..].”

12. Atbilstoši šīs regulas 6. pantam “Trešās kategorijas materiāls” “trešās kategorijas materiāls ir dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, kas atbilst šādam aprakstam, vai jebkurš materiāls, kurā ir šādi blakusprodukti”. Formulējums “vai jebkurš materiāls, kurā ir šādi blakusprodukti” bija izmantots arī attiecībā uz pirmās un otrās kategorijas materiāliem, kuri ietverti šīs pašas regulas 4. un 5. pantā.

b) Regula Nr. 1069/2009

13. Regulas Nr. 1069/2009 29. apsvērumā ir noteikts:

“Dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti vai atvasinātie produkti būtu jāiedala trīs kategorijās, kuras atspoguļo cilvēku un dzīvnieku veselībai radītā riska pakāpi, pamatojoties uz riska novērtējumiem. [..].”

14. Šīs regulas 1. pantā ir paredzēts:

“Šī regula nosaka sabiedrības veselības un dzīvnieku veselības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātiem produktiem, lai novērstu un mazinātu šādu produktu radītu risku sabiedrības un dzīvnieku veselībai, un jo īpaši, lai aizsargātu pārtikas un barības ķēdes drošumu.”

15. Minētās regulas 3. pantā ir paredzēts:

“Šajā regulā ir spēkā šādas definīcijas:

1) “dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti” ir dzīvnieku veseli ķermeņi vai to daļas, dzīvnieku izcelsmes produkti vai citi produkti, kas iegūti no dzīvniekiem, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam, tostarp olšūnas, embrij[i] un sperm[a];

2) “atvasināti produkti” ir produkti, kuri iegūti pēc viena vai vairākiem dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu apstrādes, transformēšanas vai pārstrādes posmiem;

[..].”

16. Regulas Nr. 1069/2009 8., 9. un 10. pantā attiecīgi ir definēti pirmās, otrās un trešās kategorijas materiāli.

17. Šīs regulas 41. panta “Imports un tranzīts” 2. punktā ir paredzēts:

“Atkāpjoties no 1. punkta:

[..]

b) dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus vai atvasinātos produktus, kuri sajaukti ar kādu no atkritumiem, kas Lēmumā 2000/532/EK[7] minēti kā bīstamie atkritumi, [importē vai nosūta tranzītā], ievērojot Regulas [..] Nr. 1013/2006 prasības.

[..]”

7 Komisijas Lēmums (2000. gada 3. maijs), ar ko aizstāj Lēmumu 94/3/EK, ar kuru izveidots atkritumu saraksts saskaņā ar 1. panta a) punktu Padomes Direktīvā 75/442/EEK par atkritumiem, un Padomes Lēmumu 94/904/EK, ar kuru izveidots bīstamo atkritumu saraksts saskaņā ar 1. panta 4. punktu Padomes Direktīvā 91/689/EEK par bīstamajiem atkritumiem (OV 2000, L 226, 3. lpp.).

18. Minētās regulas 43. panta "Eksports" 5. punktā ir noteikts:

"Atkāpjoties no 3. un 4. punkta:

[..]

b) dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus vai atvasinātos produktus, kuri sajaukti ar kādu no atkritumiem, kas Lēmumā [2000/532] minēti kā bīstamie atkritumi, vai piesārņoti ar tiem, eksportē tikai, ievērojot Regulas [..] Nr. 1013/2006 prasības."

19. Saskaņā ar šīs pašas regulas 48. pantu "Kontroles saistībā ar nosūtīšanu uz citām dalībvalstīm":

"1. Ja uzņēmējs plāno nosūtīt pirmās kategorijas materiālu, otrās kategorijas materiālu un gaļas un kaulu miltus vai dzīvnieku taukus, kas atvasināti no pirmās kategorijas un otrās kategorijas materiāliem, uz citu dalībvalsti, tas informē izcelsmes dalībvalsts kompetento iestādi un galamērķa dalībvalsts kompetento iestādi.

Galamērķa dalībvalsts kompetentā iestāde noteiktā termiņā pieņem lēmumu par attiecīgā uzņēmēja pieteikumu, proti:

a) atteikt sūtījuma saņemšanu;

b) pieņemt sūtījumu bez nosacījumiem; vai

c) attiecināt uz sūtījuma saņemšanu šādus nosacījumus:

   i) atvasinātie produkti jāsterilizē spiediena ietekmē, ja tie nav šādi apstrādāti; vai

   ii) dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem jāatbilst visiem nosacījumiem, kas attiecināmi uz attiecīgā sūtījuma nosūtīšanu un ko attaisno cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzība, lai nodrošinātu, ka darbības, ko veic ar dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātiem produktiem, ir saskaņā ar šo regulu.

2. Veidlapas 1. punktā minēto uzņēmēju pieteikumiem var pieņemt saskaņā ar 52. panta 3. punktā minēto regulatīvo procedūru.

3. Izcelsmes dalībvalsts kompetentā iestāde informē galamērķa dalībvalsts kompetento iestādi, izmantojot *TRACES* sistēmu saskaņā ar Lēmumu 2004/292/EK [8], par katru šādu sūtījumu, ko nosūta uz galamērķa dalībvalsti:

a) dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti vai atvasināti produkti, kā minēts 1. punktā;

b) pārstrādātas dzīvnieku olbaltumvielas, kas atvasinātas no trešās kategorijas materiāla. [..]

[..]

6. Atkāpjoties no noteikumiem, kuri paredzēti 1. līdz 5. punktā, tajos minētos dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus vai atvasinātos produktus, kuri sajaukti ar kādu no atkritumiem, kas Lēmumā [2000/532] minēti kā bīstamie atkritumi, vai piesārņoti ar tiem, nosūta uz citām dalībvalstīm tikai, ievērojot Regulas [..] Nr. 1013/2006 prasības.

8 Komisijas Lēmums (2004. gada 30. marts) par *TRACES* sistēmas ieviešanu, ar ko groza Lēmumu 92/486/EEK (OV 2004, L 94, 63. lpp.).

[..]"

20. Regulas Nr. 1069/2009 54. pants ir izteikts šādi:

"Regulu [..] Nr. 1774/2002 atceļ no 2011. gada 4. marta.

Atsauces uz Regulu [..] Nr. 1774/2002 uzskata par atsaucēm uz šo regulu [..]."

B. Nīderlandes tiesības

21. *Wet milieubeheer* (Vides aizsardzības likums) 10.60. panta 2. punktā ir noteikts:

"Aizliegts veikt darbības, kas minētas [Regulas Nr. 1013/2006] 2. panta 35) punktā."

22. Vides aizsardzības likuma 1.1. panta 6. punktā ir paredzēts:

"[..] Katrā ziņā par atkritumiem neuzskata materiālus, maisījumus vai priekšmetus, kuri ir blakusprodukti [Direktīvas 2008/98] 5. panta izpratnē, ja šie blakusprodukti atbilst iepriekš minētajā pantā noteiktajiem nosacījumiem un kritērijiem, kuri šajā nolūkā norādīti īstenošanas pasākumā, kas pieņemts saskaņā ar minēto [Direktīvas 2008/98] pantu, vai ministra pieņemtā lēmumā."

III. Pamatlietas, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

23. Trijos kriminālprocesos *Openbaar Ministerie* (prokuratūra, Nīderlande) pārmet sabiedrībai *Kamstra Recycling*, kā arī XN un YO, divām fiziskām personām, kas strādā šajā sabiedrībā (turpmāk tekstā kopā – "*Kamstra Recycling*"), to, ka laikposmā no 2011. gada 10. jūnija līdz 2012. gada 19. jūnijam šīs personas no Nīderlandes uz Vāciju bez iepriekšējas paziņošanas kompetentajām iestādēm un/vai bez to piekrišanas saskaņā ar Regulu Nr. 1013/2006 ir nosūtījušas sālsūdens un dzīvnieku izcelsmes audu maisījumu, tauku atkritumu un sālsūdens maisījumu, notekūdeņu dūņu un citu (nezināmu) atkritumu maisījumu, notekūdeņu dūņu un (piena produktu) atkritumu maisījumu un notekūdeņu attīrīšanas nosēdumu un olbaltumvielu koncentrāta maisījumu.

24. Iesniedzējtiesa norāda, ka vismaz attiecībā uz vienu vai diviem no konkrētajiem maisījumiem runa daļēji bija par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un daļēji par citiem materiāliem un ka dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti šajā gadījumā attiecās uz trešās kategorijas materiālu Regulas Nr. 1069/2009 10. panta izpratnē. Maisījumi bija paredzēti izmantošanai biogāzes ražošanas iekārtā Vācijā. Par pamatlietā aplūkotajiem sūtījumiem netika nedz paziņots kompetentajām iestādēm, nedz saņemta to piekrišana.

25. Šī tiesa norāda, ka jautājums, kas rodas izskatāmajās lietās, ir par to, vai apsūdzībās minētie maisījumu sūtījumi ietilpst Regulas Nr. 1013/2006 piemērošanas jomā vai Regulas Nr. 1069/2009 piemērošanas jomā.

26. Prokuratūra uzskata, ka piemērojama ir Regula Nr. 1013/2006, jo apsūdzībās minētie maisījumi katrā ziņā ir jākvalificē kā atkritumi. Pēc tās domām, jautājums par to, vai runa ir par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, ir jāizvērtē, pamatojoties uz kritērijiem, kuri ir minēti Direktīvas 2008/98 5. panta 1. punktā, kā arī pamatojoties uz Regulas Nr. 1069/2009 3. panta 1) punktā ietverto "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" definīciju.

27. Savukārt apsūdzētie uzskata, ka šajā gadījumā esot jāpiemēro tieši Regula Nr. 1069/2009, nevis Regula Nr. 1013/2006, jo apsūdzībās minētie maisījumi ir dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti. Proti, ja runa ir par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, Regula Nr. 1069/2009 esot prioritāri piemērojama salīdzinājumā ar Regulu Nr. 1013/2006. Šajā ziņā apsūdzētie apgalvojumu, ka minētie maisījumi ir dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, pamato ar "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" definīciju, kas ietverta agrākajā regulā par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, proti, Regulā Nr. 1774/2002. Saskaņā ar šo pēdējo minēto regulu jēdziens "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti" ietverot arī "jebkuru materiālu vai maisījumu, kurā ir dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti".

28. Apsūdzētie atzīst, ka ir taisnība, ka Regulā Nr. 1069/2009 vairs nav minēts, ka materiāli, kuros ir ietverti dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, ir kvalificējami par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem. Tomēr tie apgalvo, ka ar šo pēdējo minēto regulu neesot bijis paredzēts grozīt Regulā Nr. 1774/2002 ietverto "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" definīciju. Šīs nostājas pamatošanai apsūdzētie atsaucās uz 2016. gada 10. marta ekspertu atzinumu, kuru pirmajā instancē bija pieprasījusi *rechtbank Gelderland* (Gelderlandes tiesa, Nīderlande). Tādējādi dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumi, izņemot dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumus, kuros ir bīstamie atkritumi, arī ietilpstot "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" definīcijā, kura ietverta Regulā Nr. 1069/2009, neņemot vērā dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu proporciju maisījumā attiecībā pret pārējiem materiāliem.

29. Tā kā *rechtbank Gelderland* (Gelderlandes tiesa) ir ievērojusi ieteikumu, kas ietverts ekspertu atzinumā, tā attaisnoja apsūdzētos saistībā ar tiem pārmestajiem faktiem. Tad prokuratūra par šiem attaisnojošajiem nolēmumiem iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

30. Iesniedzējtiesa vispirms vēlas noskaidrot, kā Direktīvas 2008/98 5. pantā ietvertais jēdziens "blakusprodukti" ir saistīts ar jēdzienu "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti", kurš ir norādīts Regulā Nr. 1069/2009. Precīzāk, tā jautā, vai materiāls, kas nevar tikt kvalificēts par blakusproduktu šīs direktīvas izpratnē, tomēr var tikt uzskatīts par "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" minētās regulas izpratnē un tādējādi var tikt izslēgts no Regulas Nr. 1013/2006 piemērošanas jomas saskaņā ar tās 1. panta 3. punktu.

31. Turpinot, pēc iesniedzējtiesas domām, Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē, lai noteiktu, kā ir jāsaprot izslēgšana no šīs regulas piemērošanas jomas attiecībā uz "sūtījumiem, uz kuriem attiecas Regulā Nr. 1069/2009 paredzētās apstiprināšanas prasības". Šī tiesa uzskata, ka šajā ziņā rodas jautājums, vai šī izslēgšana attiecas uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadāšanu no vienas dalībvalsts uz citu dalībvalsti neatkarīgi no tā, kurā kategorijā šie materiāli ietilpst, vai arī tā attiecas tikai uz Regulas Nr. 1069/2009 48. pantā minēto materiālu, proti, pirmās kategorijas materiāla, otrās kategorijas materiāla, konkrētu no tiem atvasinātu produktu un pārstrādātu dzīvnieku olbaltumvielu, kas atvasinātas no trešās kategorijas materiāla, pārvadāšanu.

32. Visbeidzot iesniedzējtiesa uzskata, ka tai ir jāuzdod jautājums, vai Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas arī uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un citu materiālu maisījumiem, un, ja tas tā ir, vai nozīme ir dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu proporcijai maisījumā attiecībā pret pārējiem materiāliem.

33. Šī tiesa uzskata, ka šajā ziņā ir svarīgi noteikt, vai ar Regulā Nr. 1069/2009 ietverto "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" definīciju ir paredzēts veikt būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar definīciju, kas norādīta Regulā Nr. 1774/2002, tādējādi, ka materiāla daudzums, kas sajaukts ar dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu daudzumu, neatkarīgi no proporcionālās attiecības starp šiem diviem daudzumiem, vairs nevar tikt kvalificēts par "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu", kas nozīmē, ka šāda maisījuma sūtījums ietilpst Regulas Nr. 1013/2006 piemērošanas jomā.

34. Šādos apstākļos *Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden* (Arnemas-Leuvardenas apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai viela, kas nav blakusprodukts Direktīvas 2008/98 nozīmē, *per definitionem* nav arī dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts Regulas Nr. 1069/2009 nozīmē, tādēļ šī viela saskaņā ar Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punktu netiek izslēgta no pēdējās minētās regulas piemērošanas jomas? Vai arī ir iespējams – ja šī viela neatbilst Direktīvas 2008/98 5. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, uz to attiecas "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" definīcija Regulas Nr. 1069/2009 nozīmē, tādēļ šai vielai nav automātiski piemērojama Regula Nr. 1013/2006?

2) Kā Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta nozīmē ir jāinterpretē atkritumu sūtījumi, uz kuriem attiecas Regulā Nr. 1774/2002 (tagad Regula Nr. 1069/2009) paredzētās apstiprināšanas prasības: vai ar to ir domāta dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadāšana (no vienas dalībvalsts uz citu dalībvalsti) neatkarīgi no tā, kurā kategorijā attiecīgais materiāls ietilpst? Vai arī ar to ir domāta Regulas Nr. 1069/2009 48. pantā (iepriekš – Regulas Nr. 1774/2002 8. pants) minētā materiāla pārvadāšana, kas attiecas vien uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātiem produktiem, tātad pirmās kategorijas materiālu, otrās kategorijas materiālu un konkrētiem atvasinātiem produktiem, tostarp pārstrādātām dzīvnieku olbaltumvielām, kas atvasinātas no trešās kategorijas materiāla?

3) Ja Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkta nozīmē ar atkritumu sūtījumiem, uz kuriem attiecas Regulā Nr. 1774/2002 (tagad Regula Nr. 1069/2009) paredzētās apstiprināšanas prasības, ir jāsaprot dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadāšana (no vienas dalībvalsts uz citu dalībvalsti) neatkarīgi no tā, kurā kategorijā attiecīgais materiāls ietilpst, vai šādā gadījumā Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkts vēl ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir domāti dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un citu vielu maisījumu sūtījumi, un, ja tā, vai nozīme ir dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un pārējo vielu proporcijai maisījumā? Vai arī dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts zaudē savu raksturu kā dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts Regulas Nr. 1069/2009 nozīmē un maisījuma ar citu vielu rezultātā ir uzskatāms par atkritumiem Regulas Nr. 1013/2006 nozīmē?"

35. Iesniedzējtiesas nolēmums, kas pieņemts 2018. gada 19. decembrī, Tiesas kancelejā tika saņemts 2019. gada 15. janvārī. Rakstveida apsvērumus iesniedza *Kamstra Recycling*, prokuratūra, Nīderlandes, Francijas un Austrijas valdības, kā arī Eiropas Komisija. Tie paši lietas dalībnieki un ieinteresētās personas, izņemot prokuratūru un Austrijas valdību, bija pārstāvētas tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, kas notika 2019. gada 4. decembrī.

IV. Analīze

36. Secīgi izvērtēšu katru no trim jautājumiem, vispirms uzsverot, ka otrajā jautājumā galvenokārt ir pārņemts jautājums, uz kuru Tiesa ir sniegusi atbildi spriedumā *ReFood*, proti, atbildi, kas tomēr nebija iesniedzējtiesas rīcībā, jo Tiesas spriedums tika pasludināts tikai pēc tās lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nosūtīšanas.

A. Par pirmo jautājumu

37. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" definīcija Regulas Nr. 1069/2009 3. panta 1) punkta izpratnē ir jālasa kopā ar Direktīvas 2008/98 5. pantā ietverto "blakusprodukta" definīciju tādējādi, ka tikai materiāls, kas ir arī "blakusprodukts" šīs direktīvas izpratnē, ietilpst jēdzienā "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti".

38. Abu jēdzienu analīze liecina, ka tie nav saistīti.

39. Pirmkārt, to definīcijas nekādi nesakrīt, un viena no tām nenorāda uz otru. "Blakusprodukts" Direktīvas 2008/98 5. panta izpratnē ir viela vai priekšmets, kas ir radies tādā ražošanas procesā, kurš atbilst vairākiem nosacījumiem [9]. "Dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti" Regulas Nr. 1069/2009 3. panta 1) punktā autonomi ir definēti kā dzīvnieku veseli ķermeņi vai to daļas, dzīvnieku izcelsmes produkti vai citi produkti, kas iegūti no dzīvniekiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, tostarp olšūnas, embriji un sperma.

40. Otrkārt, jēdziens "blakusprodukts" Direktīvas 2008/98 5. panta izpratnē ir definēts pretstatā jēdzienam "atkritumi" šīs direktīvas 3. panta 1) punkta izpratnē. Šajā 5. pantā skaidri ir paredzēts, ka "blakusprodukts" nav atkritumi. Savukārt "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti" Regulas Nr. 1069/2009 3. panta 1) punkta izpratnē var būt "atkritumi" Direktīvas 2008/98 3. panta 1) punkta izpratnē, kā tas izriet no Regulas Nr. 1069/2009 12., 13. un 14. panta. Līdz ar to viela var būt "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts", kas atbilst jēdzienam "atkritumi", nebūdama "blakusprodukts" Direktīvas 2008/98 izpratnē.

41. Treškārt, kā norāda Komisija, par "blakusproduktu" Direktīvas 2008/98 5. panta izpratnē var uzskatīt tikai vielas vai priekšmetus, par kuriem ir skaidrs, ka tie vēlāk tiks izmantoti bez turpmākas apstrādes, izņemot parastu rūpniecisko praksi. Tas izslēdz to, ka "blakusprodukts" tiek pārstrādāts, it īpaši, veicot sterilizāciju, lai gan šāda pārstrāde konkrēti ir paredzēta "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" gadījumā [10].

42. Ceturtkārt, Direktīvā 2008/98 skaidri ir norādīts [11], ka to nepiemēro dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, uz kuriem attiecas Regula Nr. 1069/2009 [12], izņemot tos, kas paredzēti sadedzināšanai, apglabāšanai poligonā vai izmantošanai biogāzes vai kompostēšanas iekārtās. Šajos trīs gadījumos Direktīva 2008/98 ir piemērojama "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem", neatsaucoties uz jēdzienu "blakusprodukts" šīs direktīvas 5. panta izpratnē.

43. No tā izriet, ka materiāls, kas nav "blakusprodukts" Direktīvas 2008/98 izpratnē, tomēr var būt "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts" Regulas Nr. 1069/2009 izpratnē.

44. Uzsvēršu, ka šī interpretācija atbilst Regulas Nr. 1069/2009 mērķim, kas ir izveidot visaptverošu noteikumu kopumu attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadāšanu [13].

45. Līdz ar to es iesaku Tiesai uz pirmo jautājumu atbildēt, ka "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" definīcija Regulas Nr. 1069/2009 3. panta 1) punkta izpratnē nav atkarīga no Direktīvas 2008/98 5. pantā ietvertās "blakusprodukta" definīcijas tādējādi, ka materiāls var būt "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts", nebūdams "blakusprodukts" šīs direktīvas izpratnē.

9 Skat. šo secinājumu 6. punktu.

10 Skat. it īpaši Regulas Nr. 1069/2009 2. panta g) punkta iii) apakšpunktu, 3. panta 19) punktu, 12. panta a) punkta ii) apakšpunktu, 13. panta d) punktu, 14. panta k) punktu un 24. panta a) punktu.

11 Skat. Direktīvas 2008/98 2. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

12 Direktīvā 2008/98 ir ietverta atsauce uz Regulu Nr. 1774/2002, bet atbilstoši Regulas Nr. 1069/2009 54. pantam atsauces uz Regulu Nr. 1774/2002 uzskata par atsaucēm uz Regulu Nr. 1069/2009.

13 Skat. spriedumu *ReFood*, 56. punkts; skat. arī Direktīvas 2008/98 2. panta 2. punktu.

B. Par otro jautājumu

46. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai par to, kā ir jāinterpretē Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkts. Šādi rīkojoties, šī tiesa vēlas noskaidrot, vai no Regulas Nr. 1013/2006 piemērošanas jomas ir izslēgti visi dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu sūtījumi neatkarīgi no tā, kurā kategorijā tie ietilpst, vai arī izslēgti ir tikai daži no šiem sūtījumiem. Tieši šis jautājums ir bijis lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā *ReFood* priekšmets, kurā es sniedzu secinājumus [14] un kurā tika pasludināts spriedums ar tādu pašu nosaukumu. Kā esmu norādījis šo secinājumu 36. punktā, tas tika pasludināts pēc vēršanās Tiesā izskatāmajā lietā.

47. Līdz ar to iesaku Tiesai atgādināt to, ko tā ir nospriedusi sprieduma *ReFood* 62. punktā, proti, ka Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu sūtījumi, uz kuriem attiecas Regula Nr. 1069/2009, ir izslēgti no Regulas Nr. 1013/2006 tvēruma, izņemot gadījumus, kad Regulā Nr. 1069/2009 skaidri ir paredzēts piemērot Regulu Nr. 1013/2006.

48. Attiecīgie gadījumi ir ietverti Regulas Nr. 1069/2009 41. panta 2. punkta b) apakšpunktā, 43. panta 5. punkta b) apakšpunktā un 48. panta 6. punktā. Tie visi attiecas uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar bīstamiem produktiem.

C. Par trešo jautājumu

49. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kā ir jāaplūko tādu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu [15] ar citiem materiāliem, kas šajā gadījumā ir nebīstamie atkritumi, pārvadājumi kā pamatlietā. Tā būtībā jautā, vai Regula Nr. 1069/2009, kas izvērtēta no Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkta aspekta, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā attiecas uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu ar citiem nebīstamos atkritumus veidojošiem materiāliem neatkarīgi no tā, kāda ir dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu proporcija šajā maisījumā.

50. Atbilde rada grūtības, kā to apliecina atšķirīgie apsvērumi, kuri ir tikuši iesniegti Tiesai gan tiesvedības rakstveida, gan tās mutvārdu daļā.

51. Šīs grūtības ir saistītas ar to, ka Regulā Nr. 1069/2009 skaidri nav aplūkots jautājums par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un nebīstamo atkritumu maisījumiem, ka dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu definīcija šajā regulā rada jautājumus attiecībā uz šīs regulas piemērošanu šiem maisījumiem un nav skaidra saistība ar Regulu Nr. 1013/2006 attiecībā uz nebīstamajiem atkritumiem.

52. Jautājums rodas šādā kontekstā. Uzņēmums ir veicis konkrēti notekūdeņu dūņu [16] – šajā gadījumā nebīstamo atkritumu –, kas ir tikušas sajauktas ar trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, pārvadājumu no Nīderlandes, lai tās tiktu pārstrādātas biogāzes iekārtā Vācijā. Atkarībā no tā, vai šis maisījums ir uzskatāms par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, par atkritumiem vai par vienu un otru, tā pārvadāšana tiek reglamentēta saskaņā ar Regulu Nr. 1069/2009 vai Regulu Nr. 1013/2006 vai arī saskaņā ar abām divām regulām.

14 Skat. manus secinājumus lietā *ReFood* (C-634/17, EU:C:2019:61).

15 Turpinājumā es izmantošu terminu "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti", lai aptvertu gan "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus" Regulas Nr. 1069/2009 3. panta 1) punkta izpratnē, gan "atvasinātus produktus" šīs regulas 3. panta 2) punkta izpratnē.

16 Pārējie materiāli, kas ir pārvadāti kopā ar dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, ir minēti šo secinājumu 23. punktā, bet notekūdeņu dūņas ir tās, kam uzmanību ir pievērsuši gan iesniedzējtiesa, gan lietas dalībnieki, kuri ir iesnieguši apsvērumus. Šajā ziņā uzsvēršu, ka sālījums galvenokārt ir sālīts ūdens un par maisījumiem ar šo materiālu apsvērumi nav tikuši izteikti. Turklāt notekūdeņi ir notekūdeņu dūņu pamatā.

53. Praktiskās problēmas ir būtiskas. No iesniedzējtiesas nolēmuma un prokuratūras apsvērumiem izriet, ka attiecīgās dūņas pašas par sevi un tādējādi nesaistīti ar dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem esot uzskatāmas par "atkritumiem" un uz to sūtījumu attiecoties iepriekšējas paziņošanas un piekrišanas procedūra, kas paredzēta Regulā Nr. 1013/2006. Ja pēc tam, kad tās ir tikušas sajauktas ar trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, tās tiek uzskatītas par šīs kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un uz tām attiecas tikai Regula Nr. 1069/2009, tad, veicot to pārvadāšanu, būs jāpievieno tikai tirdzniecības dokuments, kurā detalizēti ir izklāstīts attiecīgo materiālu veids, un vajadzības gadījumā – veselības sertifikāts [17], bet paziņošanas un piekrišanas procedūra nebūs nepieciešama. Tātad procedūra ir ievērojami sarežģītāka, ja ir piemērojama Regula Nr. 1013/2006 [18].

54. Lai atbildētu uz uzdoto jautājumu, Regula Nr. 1069/2009 ir jāinterpretē, ņemot vērā spriedumu *ReFood*, atbilstoši tās tekstam, mērķim un sistēmai.

1. Sprieduma "ReFood" atziņas

55. Lieta, kas ir šī sprieduma pamatā, attiecās uz trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusprodukta, proti, ēdināšanas uzņēmumu pārtikas atkritumu, uz kuriem attiecas Regulas Nr. 1069/2009 10. panta p) punkts un kurus bija paredzēts pārstrādāt biogāzes iekārtā, kas atrodas citā dalībvalstī, pārvadājumu no dalībvalsts. Iesniedzējtiesa vēlējās noskaidrot, vai šis sūtījums tiek reglamentēts saskaņā ar Regulu Nr. 1013/2006 un tādējādi, ņemot vērā attiecīgo atkritumu veidu, uz šo sūtījumu attiecas iepriekšējas paziņošanas un piekrišanas procedūra vai arī tas tiek reglamentēts saskaņā ar Regulu Nr. 1069/2009 un uz to attiecas vienkāršota procedūra. Uzskatot, ka atbilde bija atkarīga no Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkta interpretācijas, iesniedzējtiesa ir uzdevusi jautājumu Tiesai par šo tematu.

56. Kā ir atgādināts šo secinājumu 47. punktā, Tiesa nosprieda, ka ar Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunktu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu sūtījumi, uz kuriem attiecas Regula Nr. 1069/2009, ir izslēgti no Regulas Nr. 1013/2006 tvēruma, *izņemot* gadījumus, kad Regulā Nr. 1069/2009 skaidri ir paredzēts piemērot Regulu Nr. 1013/2006 [19]. Tā konstatēja, ka tas tā ir attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar bīstamajiem atkritumiem, kuri Regulā Nr. 1069/2009 skaidri ir minēti kā tādi, uz kuriem attiecas Regula Nr. 1013/2006 [20]. Savukārt tā uzsvēra, ka trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadājumi nav norādīti starp gadījumiem, kuri skaidri ir minēti Regulā Nr. 1069/2009, un tādējādi tiem Regula Nr. 1013/2006 nav piemērojama [21].

57. Vai no šī sprieduma ir jāsecina, ka, tā kā dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un nebīstamo atkritumu maisījumi šajos gadījumos nav skaidri paredzēti, uz tiem attiecas nevis Regula Nr. 1013/2006, bet Regula Nr. 1069/2009?

17 Skat. Regulas Nr. 1069/2009 21. panta 2. punktu.

18 Skat. spriedumu *ReFood*, 39. punkts.

19 Mans izcēlums. Skat. spriedumu *ReFood*, 55., 56. un 62. punkts.

20 Skat. spriedumu *ReFood*, 53. un 54. punkts.

21 Skat. spriedumu *ReFood*, 55. punkts.

58. Tieši tāds ir *Kamstra Recycling*, Nīderlandes valdības un Komisijas viedoklis. Abas pirmās minētās uzskata, ka, runājot par trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas sajaukts ar nebīstamiem atkritumiem, maisījums ietilpst tajā pašā kategorijā. Komisija uzskata, ka šāda maisījuma pārvadājums ir jāaplūko kā tāds, kas ietilpst otrajā kategorijā. Savukārt Francijas valdība uzskata, ka uz šādu maisījumu sūtījumu attiecas Regula Nr. 1069/2009, runājot par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri šajos maisījumos ir ietverti, un Regula Nr. 1013/2006 – saistībā ar citiem nebīstamos atkritumus veidojošiem materiāliem, no kuriem tie sastāv [22].

59. Kā uzsver iesniedzējtiesa, pastāv šaubas izmaiņu dēļ "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu "kategorijas" definīcijās pēc Regulas Nr. 1774/2002 atcelšanas un aizstāšanas ar Regulu Nr. 1069/2009. Šajā pēdējā minētajā regulā šādi maisījumi vairs skaidri nav ietverti tās definīcijās [23].

60. Es uzskatu, ka spriedums *ReFood*, kurā Tiesa detalizēti ir izvērtējusi Regulu Nr. 1069/2009 atbilstoši Regulai Nr. 1013/2006 un Direktīvai 2008/98, sniedz norādes, lai apstiprinoši atbildētu uz jautājumu, kas ir izvirzīts šo secinājumu 57. punktā.

61. Tomēr, tā kā šajā spriedumā Tiesai nav bijusi iespēja izskatīt problēmu par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar nebīstamiem atkritumiem, ir svarīgi to izvērtēt, vispirms izklāstot šaubas, ko rada Regulas Nr. 1069/2009 teksts.

2. Šaubas, ko rada "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" un "kategoriju" definīcija

62. Dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti Regulas Nr. 1069/2009 3. panta 1) punktā ir definēti kā dzīvnieku veseli ķermeņi vai to daļas, dzīvnieku izcelsmes produkti vai citi produkti, kas iegūti no dzīvniekiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, tostarp olšūnas, embriji un sperma.

63. Jēdziens "dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti", kas sniegts Regulā Nr. 1774/2002, lai gan tas ir līdzīgs šai definīcijai, atšķīrās, ciktāl tajā bija ietverta atsauce uz šīs regulas 4., 5. un 6. pantu, kuros noteiktas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu trīs kategorijas [24]. Tomēr šajās definīcijās attiecībā uz katru kategoriju bija ietverts ne tikai īpaši izraudzītu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu saraksts, bet arī formulējums "*jebkurš materiāls, kurā ir šādi blakusprodukti*" [25].

64. Tādējādi saskaņā ar Regulu Nr. 1774/2002 bija iespējams, kas turklāt nav apstrīdēts, ka nebīstamie atkritumi, piemēram, notekūdeņu dūņas, kuri tika sajaukti ar dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, ir dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, jo tie ietilpa "materiāl[os], kur[os] ir šādi blakusprodukti".

65. Regulas Nr. 1069/2009 8., 9. un 10. pantā, kuros, tos pārstrādājot, ir pārņemtas šīs trīs materiālu kategorijas, arī ir ietverti līdzīgi īpaši izraudzītu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu saraksti, bet vairs nav ietverts formulējums "jebkurš materiāls, kurā ir šādi blakusprodukti".

66. Pēc izmaiņu ieviešanas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu "kategoriju" definīcijā rodas jautājums, vai šādi maisījumi joprojām ir dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti vai arī likumdevējs ir vēlējies izslēgt no Regulas Nr. 1069/2009 šādu blakusproduktu maisījumus ar citiem materiāliem.

22 Austrijas valdība, tāpat kā prokuratūra, ir iesniegusi apsvērumus tikai tiesvedības rakstveida daļas laikā un tādējādi nav izmantojusi spriedumu *ReFood*. Austrijas valdība uzskata, ka uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu ar nebīstamiem atkritumiem sūtījumu attiecas Regula Nr. 1013/2006. Prokuratūra, tāpat kā Francijas valdība, bet pretēji Nīderlandes valdībai, uzskata, ka attiecībā uz šādu maisījumu sūtījumu paralēli ir piemērojama gan Regula Nr. 1013/2006, gan Regula Nr. 1069/2009.

23 Skat. šo secinājumu 12. un 15. punktu.

24 Skat. šo secinājumu 11. punktu.

25 Mans izcēlums. Skat. šo secinājumu 12. punktu.

67. Kā norāda iesniedzējtiesa, ja regulu interpretētu gramatiski, balstoties vienīgi uz šīm definīcijām, no šīs regulas piemērošanas jomas tiktu izslēgti dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumi ar citiem materiāliem, tomēr citu regulas tiesību normu, it īpaši to, kuras attiecas uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un bīstamo atkritumu maisījumiem, ņemšana vērā un to rašanās vēsture varētu būt pretrunā šādam secinājumam.

68. Līdz ar to nākamajā sadaļā ir svarīgi atsaukties uz šīm citām tiesību normām, kas ir izvērtētas spriedumā *ReFood*, kā arī uz Regulas Nr. 1069/2009 rašanās vēsturi.

3. Tiesību normas par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un bīstamo atkritumu maisījumiem

69. Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumi ar bīstamajiem atkritumiem ir minēti Regulas Nr. 1069/2009 41. panta 2. punkta b) apakšpunktā, 43. panta 5. punkta b) apakšpunktā un 48. panta 6. punktā. Šīs tiesību normas, skatot tās atbilstoši sagatavošanas darbiem, ļauj izsecināt likumdevēja nostāju attiecībā uz šo blakusproduktu maisījumu ar *nebīstamiem* atkritumiem pārvadāšanu.

70. Kā Tiesa ir nospriedusi sprieduma *ReFood* 53. un 54. punktā, ar šīm tiesību normām ir ieviesta atkāpe attiecībā uz Regulas Nr. 1069/2009 piemērošanu, paredzot, ka šo blakusproduktu maisījumu ar bīstamajiem atkritumiem pārvadājumiem ir piemērojama Regula Nr. 1013/2006.

71. Šī sprieduma 55. punktā Tiesa *a contrario* secināja, ka, izņemot šajās tiesību normās skaidri paredzētus gadījumus, dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu sūtījumam Regula Nr. 1013/2006 nav piemērojama.

72. Ņemot vērā Regulas Nr. 1069/2009 sagatavošanas darbus, ir jāuzskata, ka šis secinājums ir piemērojams dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un nebīstamo atkritumu maisījumu sūtījumiem, jo šie maisījumi nav skaidri paredzēti šajās pašās tiesību normās.

73. Proti, kā izriet no šiem sagatavošanas darbiem [26], Eiropas Parlamentam tika iesniegts priekšlikums grozīt Regulas Nr. 1069/2009 41., 43. un 48. pantā paredzēto atkāpju tvērumu. Ierosinātie grozījumi [27] bija vērsti uz to, lai dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumi ar *jebkuriem* bīstamiem vai nebīstamiem atkritumiem tiktu importēti Savienībā vai eksportēti ārpus tās, pārvadāti tranzītā caur to vai tiktu nosūtīti no vienas dalībvalsts uz citu tikai atbilstoši Regulai Nr. 1013/2006.

74. Noraidot šos grozījumus, ir jākonstatē, ka Parlaments – un tādējādi likumdevējs [28] – ir izvērtējis jautājumu par režīmu, kas ir piemērojams dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un nebīstamo atkritumu maisījumu sūtījumam, un ka tas apzināti ir izslēdzis to, ka uz šo maisījumu sūtījumu būtu attiecināma Regula Nr. 1013/2006.

75. Piebildīšu, ka, šādi rīkojoties, likumdevējs ir izslēdzis šos maisījumus nevis no Regulas Nr. 1069/2009 piemērošanas jomas, bet vienīgi no atkāpes piemērošanas jomas. No tā izriet, ka šī regula attiecas uz maisījumiem gan ar *bīstamiem* atkritumiem, gan ar *nebīstamiem* atkritumiem, bet tikai uz pirmo minēto sūtījumu attiecas Regula Nr. 1013/2006.

26 Eiropas Parlamenta Ziņojums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam ("dzīvnieku blakusproduktu regula"), 2009. gada 2. marts (A6-0087/2009).

27 Skat. 111., 113. un 114. grozījumu.

28 Parlaments ir noraidījis šos grozījumus pirmajā un vienīgajā lasījumā. Teksts, ko ir pieņēmis Parlaments šī lasījuma beigās, atbilst galīgajam tiesību aktam – Regulai Nr. 1069/2009, ko pieņēmuši Parlaments un Padome.

76. Uzsvēršu, ka nekas sagatavošanas darbos nenorāda uz to, ka, grozot "dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu "kategoriju" definīcijas, likumdevējs būtu vēlējies mainīt Regulas Nr. 1069/2009 piemērojamību attiecībā uz šiem maisījumiem ar nebīstamiem atkritumiem. Komisijas sākotnējā priekšlikumā, ar kuru ir strādājuši Parlaments un Padome, bija izmantotas definīcijas, kuras ir līdzīgas tām, kas norādītas Regulā Nr. 1774/2002, un tādējādi "kategorijās" bija ietverts formulējums "jebkurš materiāls, kurā ir šādi blakusprodukti". 2009. gada 2. marta ziņojumā, kuru ir izvērtējis Parlaments [29], būtībā vēl bija ietvertas šīs pašas definīcijas. Tās ir tikušas grozītas tikai Parlamenta nostājā, kas šī paša gada aprīlī pieņemta pirmajā lasījumā un kas ir nostāja, kurai atbilst Regula Nr. 1069/2009 tās galīgajā redakcijā, nesniedzot nevienu paskaidrojumu attiecībā uz šīm izmaiņām definīcijās.

77. Tādējādi šķiet, ka dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu kategoriju definīcijās veiktās izmaiņas nekādi neietekmē jautājumu par Regulas Nr. 1069/2009 piemērošanu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar nebīstamiem atkritumiem.

78. Regulas Nr. 1069/2009 mērķis un tās tiesību normu sistēma arī apstiprina šo analīzi.

79. Runājot par Regulas Nr. 1069/2009 *mērķiem*, atgādinu, pirmkārt, ka no Regulas Nr. 1069/2009 5. un 6. apsvēruma izriet, ka likumdevējs ir mēģinājis noteikt visaptverošu un saskanīgu veselības noteikumu kopumu attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, it īpaši to pārvadāšanu, kuri būtu samērīgi ar cilvēku un dzīvnieku veselībai radīto risku un kuros būtu ņemts vērā arī apdraudējums videi [30]. Tādējādi Regula Nr. 1069/2009 ir speciāls tiesiskais regulējums, proti, *lex specialis*, salīdzinājumā ar Regulu Nr. 1013/2006, kurš aptver visas darbības, kas tiek veiktas ar dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.

80. Otrkārt, kā izriet no Regulas Nr. 1013/2006 11. apsvēruma un Direktīvas 2008/98 2. panta 2. punkta b) apakšpunkta, likumdevējs ir vēlējies izvairīties no Regulas Nr. 1069/2009 un Regulas Nr. 1013/2006 pārklāšanās un tādējādi no nevajadzīgas dublēšanas, kā arī principā izslēgt dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadājumus no tiesiskā regulējuma attiecībā uz atkritumiem piemērošanas jomas [31].

81. Pārņemot šos savas analīzes galvenos elementus, sprieduma *ReFood* 56. punktā Tiesa nosprieda, ka likumdevēja nodoms ir bijis ar Regulu Nr. 1069/2009 ieviest "visaptverošu regulējumu, kas piemērojams dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadājumiem, un, ja vien nav noteikts citādi, dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadājumiem, uz kuriem šī regula attiecas, nepiemērot Regulu Nr. 1013/2006". Citiem vārdiem, likumdevēja nodoms bija tāds, ka Regula Nr. 1069/2009 attiecas uz visiem dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, tostarp maisījumu ar atkritumiem, sūtījumiem, vienlaikus Regulā Nr. 1013/2006 paredzētajam īpašajam režīmam pakļaujot dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu ar bīstamajiem atkritumiem sūtījumus.

82. Par to liecina arī Regulas Nr. 1069/2009 *sistēma*. Paredzot noteikumus attiecībā uz visiem trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas ir vismazāk bīstamā kategorija, pārvadājumiem – līdz maisījumu ar bīstamajiem atkritumiem pārvadājumiem –, ietverot arī otrās un pirmās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus, likumdevējs ir paredzējis aptvert visas situācijas saistībā ar dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadājumiem, līdz ar to ietverot maisījumus ar nebīstamiem atkritumiem.

29 Skat. šo secinājumu 26. zemsvītras piezīmi.

30 Skat. spriedumu *ReFood*, 49. punkts.

31 Skat. spriedumu *ReFood*, 44., 46. un 47. punkts.

83. Tas, ka šie pēdējie minētie maisījumi ir ņemti vērā Regulā Nr. 1069/2009, arī ir apstiprināts ar Īstenošanas regulu (ES) Nr. 142/2011 [32]. Proti, Regulas Nr. 142/2011 VIII pielikuma III nodaļā ir ietverts tirdzniecības dokumenta paraugs, kas ir jāaizpilda pārvadātājiem, kurā starp precēm, uz kurām tas attiecas, skaidri ir minēti dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti maisījumi ar nebīstamiem atkritumiem [33].

84. Tādējādi, lai gan pastāv neskaidrības, ko radījušas izmaiņas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu kategoriju definīcijās, no visiem Regulā Nr. 1069/2009 paredzētajiem noteikumiem izriet, ka šī regula, tāpat kā Regula Nr. 1774/2002 pirms tās, attiecas uz visiem dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, tostarp šo materiālu maisījumu ar nebīstamiem atkritumiem, pārvadājumiem un ka šie maisījumi tāpat kā iepriekš ir jāuzskata par tādiem, kas veido dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus.

85. Šajā analīzes posmā ir jāprecizē, kādas sekas izriet no Regulas Nr. 1069/2009 piemērošanas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar nebīstamiem atkritumiem.

4. Sekas, kas izriet no Regulas Nr. 1069/2009 piemērošanas

86. Manuprāt, no Regulas Nr. 1069/2009 piemērošanas izriet, ka attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu ar nebīstamiem atkritumiem pārvadājumiem ir jāievēro noteikumi, kas ir piemērojami kategorijai, kurā ietilpst attiecīgie dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti. Tādējādi attiecībā uz trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar nebīstamiem atkritumiem, kā tas ir pamatlietā, ir piemērojami noteikumi, kuri ir piemērojami šīs kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadāšanai.

87. Šīs sekas izriet no Regulas Nr. 1069/2009 paša teksta. Tādējādi šajā regulā ir paredzēti noteikumi, kas piemērojami visiem dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem neatkarīgi no to kategorijas [34], un noteikumi, kuri ir īpaši piemērojami dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem atkarībā no to kategorijām [35].

88. Tādējādi es nepiekrītu ne Francijas valdības viedoklim, ka attiecībā uz šo maisījumu pārvadājumiem paralēli ir piemērojamas gan Regula Nr. 1069/2009, gan Regula Nr. 1013/2006, ne Komisijas viedoklim, ka šie pārvadājumi tiek regulēti ar noteikumiem, kuri ir piemērojami otrās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem. Turpmāk izklāstīto iemeslu dēļ es uzskatu, ka ar to piedāvātajām interpretācijām tiek palielināti ierobežojumi, kuri ir noteikti saimnieciskās darbības subjektiem, tādā nozīmē, kā nav paredzēts Regulā Nr. 1069/2009.

32 Komisijas Regula (2011. gada 25. februāris), ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un īsteno Padomes Direktīvu 97/78/EK attiecībā uz dažiem paraugiem un precēm, kam uz robežas neveic veterinārās pārbaudes atbilstīgi minētajai direktīvai (OV 2011, L 54, 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi ir izdarīti ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/1177 (2019. gada 10. jūlijs) (OV 2019, L 185, 26. lpp.) (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 142/2011").

33 Piezīmēs saistībā ar aili, kura attiecas uz transportētās preces veidu, ir atsauce uz tādu preču sarakstu, kuru starpā ir šādi maisījumi, un tā ir jāaizpilda šādi: "[dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu vai atvasināto produktu veids] sajaukti ar nebīstamiem atkritumiem [*EURAL* kods]".

34 Skat., piemēram, Regulas Nr. 1069/2009 21. pantu par savākšanu, transportēšanu un izsekojamību.

35 Skat., piemēram, Regulas Nr. 1069/2009 12.–14. pantu par materiālu likvidēšanu un izmantošanu – 12. pants ir veltīts pirmās kategorijas materiālam, 13. pants – otrās kategorijas materiālam un 14. pants – trešās kategorijas materiālam; šīs regulas 48. pants ir piemērojams pirmās vai otrās kategorijas materiālu vai konkrētu no šiem materiāliem atvasinātu produktu un maisījumu ar bīstamiem atkritumiem vai pārstrādātām dzīvnieku olbaltumvielām, kas atvasinātas no trešās kategorijas materiāla, sūtījumiem Savienībā.

a) Par divu regulu paralēlu piemērošanu

89. Francijas valdība ir norādījusi, ka, pēc tās domām, attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar nebīstamiem atkritumiem paralēli ir piemērojamas abas regulas. Šī valdība ir norādījusi, ka tad, ja būtu piemērojama *tikai* Regula Nr. 1069/2009, Francija nevarētu celt iebildumus par notekūdeņu dūņu, kas sajauktas ar nebīstamiem atkritumiem, sūtījumu uz tās teritoriju no citām dalībvalstīm mēslošanas vajadzībām, kā tā varot to izdarīt, pamatojoties uz Regulas Nr. 1013/2006 12. panta 1. punkta c) apakšpunktu [36]. Minētā valdība arī ir norādījusi uz risku, ka notekūdeņu dūņu maisījums ar lielveikalu atkritumiem tiks nogādāts Francijā šādām vajadzībām, neievērojot valsts tiesību aktus, kuros šajā jomā ir noteikti stingri noteikumi. Ja nebūtu paziņots par šo pārvadājumu saskaņā ar Regulu Nr. 1013/2006, kompetentās galamērķa iestādes nebūtu informētas par šo pārvadājumu un attiecībā uz to nevarētu izvirzīt nosacījumus vai pat aizliegt nosūtīšanu.

90. Tomēr es uzskatu, ka šo abu regulu paralēla piemērošana dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar nebīstamiem atkritumiem nav iespējama. Vispirms tā atņemtu jēgu atkāpei attiecībā uz maisījumiem ar bīstamiem atkritumiem, jo, kā tas ir izklāstīts iepriekš, no šīs atkāpes, to skatot tās rašanās vēstures gaismā, izriet, ka Regula Nr. 1013/2006 ir piemērojama *tikai* šo pēdējo minēto pārvadājumiem un ka attiecībā uz maisījumu ar nebīstamiem atkritumiem pārvadājumiem šī regula nav piemērojama. Turpinot jānorāda, ka, pat ja Francijas valdība pauž patiesas bažas, tās nevar pamatot abu regulu paralēlu piemērošanu tādēļ, ka šāda piemērošana nerod pamatojumu šajos tiesību aktos, jo attiecīgais pārvadājums ir ārpus Regulā Nr. 1069/2009 skaidri paredzētajiem gadījumiem, lai piemērotu Regulu Nr. 1013/2006 [37]. Visbeidzot abu regulu piemērošana būtu pretrunā likumdevēja izvirzītajiem mērķiem izvairīties no tiesību aktu pārklāšanās.

b) Par attiecīgo maisījumu klasificēšanu otrajā kategorijā

91. Komisija ir izklāstījusi, ka, pēc tās domām, uz trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes maisījumu ar nebīstamiem atkritumiem pārvadāšanu attiecas noteikumi, kuri ir piemērojami otrās kategorijas atkritumiem. Šajos stingrākajos noteikumos, kuri ir minēti Regulas Nr. 1069/2009 48. panta 1.–5. punktā, attiecībā uz nosūtīšanu Savienībā it īpaši ir paredzēta galamērķa dalībvalsts iestāžu iepriekšēja informēšana.

92. Šī iestāde norāda, ka Regulas Nr. 1069/2009 9. pantā, kas attiecas uz otrās kategorijas materiālu, ir ietverts h) apakšpunkts, kurā ir apvienoti dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, kas nav pirmās kategorijas vai trešās kategorijas materiāls. Šī tiesību norma veido atlikušo klasifikāciju, kas aptverot visus materiālus, kuri skaidri nav norādīti pirmajā vai trešajā kategorijā, un esot piemērota, lai ietvertu maisījumus ar nebīstamiem atkritumiem. Šāda klasifikācija atbilstot Regulas Nr. 1069/2009 loģikai, saskaņā ar kuru, ja ir iesaistītas vairākas kategorijas, tiek piemērotas tās, attiecībā uz kurām ir paredzēts stingrāks režīms.

93. Protams, ir taisnība, ka saistībā ar tādu materiālu maisījumiem, kuri ietilpst dažādās kategorijās, maisījums ir jāuzskata par tādu, kas ietilpst kategorijā, attiecībā uz kuru ir noteikts stingrāks režīms [38], un ka šī pieeja, šķiet, atbilst loģikai, kas vispārīgi ir piemērojama atkritumu jomā [39].

36 Francijas valdība ir paskaidrojusi, ka lielākajā daļā dalībvalstu šāds notekūdeņu dūņu, kas sajauktas ar nebīstamiem atkritumiem, izmantošanas veids nav atļauts un ka Francijā tas ir atļauts, bet attiecībā uz to ir izvirzīti stingri noteikumi. Tā ir precizējusi, ka valsts iestādes patur sev tiesības atbilstoši Regulas Nr. 1013/2006 12. panta 1. punkta c) apakšpunktam atteikt šo dūņu sūtījumu saņemšanu no dalībvalstīm, kurās nav paredzēta šāda šo dūņu izmantošana.

37 Skat. spriedumu *ReFood*, 55. punkts.

38 Skat. Regulas Nr. 1069/2009 30. apsvērumu.

39 Šajā nozīmē skat. Regulas Nr. 1013/2006 28. pantu un spriedumu, 2007. gada 21. jūnijs, *Omni Metal Service* (C-259/05, EU:C:2007:363, 32.–35. punkts).

94. Tomēr es uzsveru, ka likumdevējs ir norādījis, ka, ieviešot Regulu Nr. 1069/2009, tas vēlējās mazināt saimnieciskās darbības subjektiem uzlikto administratīvo slogu, vienlaikus saglabājot cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzību augstā līmenī[40]. Tādēļ, manuprāt, nav jāpiemēro stingrāks režīms ārpus gadījumiem, kuri ir paredzēti šajā regulā[41]. Tomēr man šķiet, ka Tiesa tieši pārsniegtu gadījumus, kurus ir paredzējis likumdevējs, ja tā uzskatītu, ka otrās kategorijas režīms būtu jāpiemēro trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu ar nebīstamiem atkritumiem pārvadāšanai.

95. Pirmkārt, noteikumi par stingrāka režīma piemērošanu ir paredzēti tikai attiecībā uz dažādu kategoriju dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem[42], nevis dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar citiem materiāliem.

96. Otrkārt, šī atlikusī kategorija, kas jau bija norādīta Regulā Nr. 1774/2002[43], atbilstoši tās formulējumam ietver dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus, kuri nav pirmās vai trešās kategorijas materiāls. No Regulas Nr. 1069/2009 35. apsvēruma izriet, ka šī atlikusī kategorija tāpat kā iepriekš ir jāpiemēro tāda veida materiāliem kā tie, kuri ir uzskaitīti šīs regulas pirmajā, otrajā un trešajā kategorijā, bet kuri tajās skaidri nav konkretizēti.

97. Tādējādi norādīšu, ka saskaņā ar Regulu Nr. 1774/2002 tādi materiāli kā "jēlādas" un "dienu veci cāļi" konkrēti nebija minēti nevienā kategorijā. Līdz ar to šie materiāli, iespējams, ietilpa šajā atlikušajā kategorijā un automātiski bija jāklasificē otrajā kategorijā[44]. Likumdevējs tāpat kā iepriekš ir saglabājis šo atlikušo klasifikāciju piesardzības apsvērumu dēļ, lai ikviens cits dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts, kas nav ietverts nevienā no trim kategorijām, tiktu klasificēts otrajā kategorijā. Savukārt šī kategorija vairs tikai saistībā ar Regulu Nr. 1774/2002 ir piemērojama maisījumiem ar nebīstamiem atkritumiem.

98. Treškārt, atzīstot, ka minēto maisījumu klasificēšana otrajā kategorijā nopietni ietekmētu saimnieciskās darbības subjektus, ja tā tiktu piemērota visai darbību virknei[45], tiesas sēdē Tiesā Komisija ir norādījusi, ka noteikumi, kuri ir piemērojami otrās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, ir jāattiecina tikai uz šo maisījumu *pārvadāšanu*. Uz pārējām darbībām, it īpaši reģenerāciju, joprojām attiektos noteikumi, kuri ir piemērojami trešajai kategorijai.

99. Tomēr Regulā Nr. 1069/2009 nekādi nav paredzēta šāda atšķirīga klasificēšana atkarībā no darbībām, kuras tiek veiktas ar attiecīgajiem materiāliem. Kā izriet no Regulas Nr. 1069/2009 29. apsvēruma un 7. panta, vienīgais atbilstošais kritērijs, lai klasificētu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus, ir riska pakāpe, nevis veiktā darbība. Tādējādi dzīvnieku izcelsmes blakusprodukta klasificēšana kategorijās attiecas uz visām darbībām, kuras tiek veiktas ar blakusproduktu no tā savākšanas līdz tā izmantošanai vai iznīcināšanai. No tā izriet, ka materiālu, uz kuriem attiecas Regula Nr. 1069/2009, maisījums, kurā ir nebīstamie atkritumi, nevar tikt klasificēts stingrākā kategorijā, kas šajā gadījumā ir otrā kategorija, vienīgi tā pārvadāšanas nolūkos.

40 Skat. Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam, kas sniegts 2008. gada 10. jūnijā (COM(2008) 345, galīgā redakcija), Paskaidrojuma raksta 5.4. punkts.

41 Skat., piemēram, īpašos noteikumus, kuri konkrēti ir piemērojami ēdināšanas uzņēmumu pārtikas atkritumu pārvadāšanai un kuri ir minēti Regulas Nr. 1069/2009 21. panta 4. punktā, un atkāpi, kas paredzēta šīs regulas 48. panta 6. punktā.

42 Skat. Regulas Nr. 1069/2009 8. panta g) punktu, saskaņā ar kuru pirmajā kategorijā ir klasificēti pirmās kategorijas materiāla maisījumi vai nu ar otrās kategorijas materiālu, vai ar trešās kategorijas materiālu, vai ar abu kategoriju materiāliem, kā arī 9. panta g) punktu, saskaņā ar kuru otrajā kategorijā ir klasificēti otrās kategorijas materiāla maisījumi ar trešās kategorijas materiālu.

43 Skat. Regulas Nr. 1774/2002 5. panta g) punktu.

44 Šie produkti tagad ir pārklasificēti trešajā kategorijā, kas tiek uzskatīta par to bīstamībai piemērotāku, attiecīgi Regulas Nr. 1069/2009 10. panta b) punkta iii) apakšpunktā un 10. panta k) punkta iii) apakšpunktā.

45 Tiesas sēdē Tiesā Francijas valdība ir norādījusi, ka, pārejot uz otro kategoriju, maisījumam, kuru ir paredzēts pārstrādāt kompostēšanas vai biogāzes ražošanas iekārtā, iepriekš būtu jāveic sterilizācija spiediena ietekmē, kas esot īpaši apgrūtinoši un dārgi saimnieciskās darbības subjektiem.

100. Līdz ar to es uzskatu, ka, runājot par trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu ar nebīstamiem atkritumiem, maisījums ietilpst šajā kategorijā un uz minētā maisījuma pārvadāšanu Savienībā attiecas noteikumi, kuri ir piemērojami šīs pašas kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.

101. Iesniedzējtiesa arī jautā, vai šādi maisījumi ir jāuzskata par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem neatkarīgi no tā, kāda ir dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu proporcija tajos.

102. Materiālu proporcija nav minēta Regulā Nr. 1069/2009, un šķiet, ka tai nav nozīmes. Tādējādi neliels daudzums trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas sajaukts ar nebīstamiem atkritumiem, principā liek klasificēt šo maisījumu kā tādu, kas ietilpst trešajā kategorijā.

103. Tomēr šis jautājums atspoguļo galvenās bažas, proti, risku, ka, attiecīgajiem maisījumiem piemērojot Regulu Nr. 1069/2009, tiks ļaunprātīgi apieta Regula Nr. 1013/2006. Turklāt tieši šīs bažas ir likušas Francijas valdībai un Komisijai ierosināt papildu ierobežojumu piemērošanu. Līdz ar to nākamajā sadaļā es izskatīšu šo jautājumu.

5. Ļaunprātīgas apiešanas risks

104. Tiesai ir iesniegti vairāki tādas rīcības piemēri, kas tiek uzskatīta par ļaunprātīgu.

105. Es jau esmu minējis risku, kuru ir uzsvērusi Francijas valdība, ka notekūdeņu dūņas, kas sajauktas ar trešās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, tiek transportētas mēslošanas vajadzībām, par to nebrīdinot galamērķa dalībvalsts kompetentās iestādes, un ka tās tiek iestrādātas, neievērojot valsts noteikumus.

106. Savukārt Nīderlandes valdība ir minējusi iespējamību, ka nebīstamie atkritumi tiek iekrauti kravas automašīnās, kuras nav tikušas pietiekami iztīrītas pēc dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadāšanas, un tie tiek uzskatīti par maisījumu, kas tiek reglamentēts saskaņā ar Regulu Nr. 1069/2009, neievērojot Regulas Nr. 1013/2006 tiesību normas.

107. Visbeidzot prokuratūra ir minējusi iespēju, ka uzņēmumi izlej paku piena nebīstamajos atkritumos, lai apietu Regulas Nr. 1013/2006 stingrākos noteikumus.

108. Dalībvalsts vai Savienības noteikumu skaidra neievērošana varētu būt pārkāpums, kam tiek piemērotas sankcijas.

109. Sarežģītāka ir situācija, kad saimnieciskās darbības subjekts formāli ievēro šos noteikumus.

110. Atgādināšu, ka, lai pastāvētu ļaunprātīga rīcība, ir jābūt izpildītiem abiem – gan objektīvajam, gan subjektīvajam elementam [46]. Pirmais paredz, ka attiecīgās rīcības būtiskais mērķis ir izmantot priekšrocību, kas izriet no Savienības tiesiskā regulējuma, mākslīgi radot tās iegūšanai vajadzīgos apstākļus [47]. Otrais attiecas uz objektīvu apstākļu kopumu, no kura izriet, ka, lai gan Savienības tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi formāli ir ievēroti, šī regulējuma mērķis nav sasniegts [48].

111. Neliela daudzuma dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pievienošana tādiem nebīstamajiem atkritumiem kā notekūdeņu dūņas noteiktos apstākļos varētu būt ļaunprātīga rīcība.

46 Skat. manus secinājumus lietā *Argos Supply Trading* (C-4/15, EU:C:2016:223, 110. punkts).

47 Skat. it īpaši spriedumu, 2006. gada 21. februāris, *Halifax* u.c. (C-255/02, EU:C:2006:121, 75. punkts).

48 Skat. it īpaši spriedumus, 2000. gada 14. decembris, *Emsland-Stärke* (C-110/99, EU:C:2000:695, 52. punkts), kā arī 2007. gada 11. janvāris, *Vonk Dairy Products* (C-279/05, EU:C:2007:18, 33. punkts).

112. Tā tas esot gadījumā, kad tiek pievienota paka piena tikai ar vienu mērķi – izvairīties no Regulas Nr. 1013/2006 piemērošanas un piemērot vienkāršotu procedūru, kas paredzēta Regulā Nr. 1069/2009.

113. Savukārt, ja dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts tiek pārvadāts atbilstoši profesionālajai praksei un šajā praksē konkrēti ir paredzēts, ka dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, piemēram, piens nelielā daudzumā, varētu tikt pievienoti notekūdeņu dūņām pārstrādāšanai biogāzes iekārtā, šis pārvadājums saskaņā ar Regulā Nr. 1069/2009 noteikto režīmu nav jāuzskata par ļaunprātīgu rīcību.

114. Regulā Nr. 142/2011 ietverto noteikumu, it īpaši pārvadāto materiālu higiēnas, izsekojamības un daudzuma jomā, ievērošanas kontrolei būtu jāļauj pārbaudīt, vai pārvadājums, kas veikts saskaņā ar Regulā Nr. 1069/2009 noteikto režīmu, neietver ļaunprātīgu rīcību.

115. Tomēr nav izslēgts, ka Regulas Nr. 1069/2009 piemērošana trešās kategorijas vai arī pirmās vai otrās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar nebīstamiem atkritumiem neļauj pienācīgi nodrošināt vides prasību ievērošanu.

116. Proti, pat pirmās vai otrās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu gadījumā, lai gan Regulā Nr. 1069/2009 tiek ņemta vērā vide [49], ja dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu ar nebīstamiem atkritumiem pārvadājumiem tiek piemērota tikai šī regula, var pastāvēt šaubas par šo pēdējo minēto izsekojamību. Kā tiesas sēdē Tiesā ir apgalvojusi Francijas valdība, tas esot izskaidrojams ar faktu, ka no paziņojuma par šo maisījumu pārvadājumu ne vienmēr precīzi ir izsecināmi citi materiāli, kas nav dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti.

117. Turklāt norādīšu, ka Regulas Nr. 1069/2009 48. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir atļauts uz pirmās vai otrās kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārvadājumiem attiecināt nosacījumus, kuru mērķis ir cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzība, tomēr ar vidi saistītie riski nav minēti.

118. Tādējādi es saprotu izskatāmajā lietā izvirzītās bažas, kas saistītas ar vidi, tomēr es uzskatu, ka tās neļauj Tiesai interpretēt Regulu Nr. 1069/2009 tādējādi, ka tiek palielināti saimnieciskās darbības subjektiem noteiktie ierobežojumi, kā to ierosina Francijas valdība un Komisija, nepastāvot juridiskajam pamatam šajā ziņā. To priekšlikumi nevar veidot pieņemamu Regulas Nr. 1069/2009 interpretāciju. Gadījumā, ja minēto risku esamība varētu tikt pierādīta, spēkā esošais tiesiskais regulējums, it īpaši Regula Nr. 1069/2009, būtu jāgroza tieši Savienības likumdevējam.

119. Līdz ar to pašreizējā tiesiskā regulējuma situācijā es iesaku Tiesai uz trešo jautājumu atbildēt, ka Regula Nr. 1069/2009, kas izvērtēta Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā attiecas uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu ar citiem nebīstamos atkritumus veidojošiem materiāliem neatkarīgi no tā, kāda ir dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu proporcija.

120. Noteikumi, kuri ir piemērojami konkrētas kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas sajaukti ar nebīstamiem atkritumiem, pārvadāšanai, ir noteikumi, ar kuriem tiek reglamentēta dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas pieder pie šīs kategorijas, pārvadāšana.

49 Skat. spriedumu *ReFood*, 49. punkts.

V. Secinājumi

121. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden* (Arnemas-Leuvardenas apelācijas tiesa, Nīderlande) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) "Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu" definīcija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1069/2009 (2009. gada 21. oktobris), ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula), 3. panta 1) punkta izpratnē ir neatkarīga no "blakusprodukta" definīcijas, kas ietverta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu 5. pantā, tādējādi, ka materiāls var būt dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts, nebūdams blakusprodukts šīs direktīvas izpratnē.

2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1013/2006 (2006. gada 14. jūnijs) par atkritumu sūtījumiem 1. panta 3. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu sūtījumi, uz kuriem attiecas Regula Nr. 1069/2009, ir izslēgti no Regulas Nr. 1013/2006 piemērošanas jomas, izņemot gadījumus, kad Regulā Nr. 1069/2009 skaidri ir paredzēts piemērot Regulu Nr. 1013/2006.

   Konkrētie gadījumi ir norādīti Regulas Nr. 1069/2009 41. panta 2. punkta b) apakšpunktā, 43. panta 5. punkta b) apakšpunktā un 48. panta 6. punktā. Tie visi attiecas uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumiem ar bīstamiem produktiem.

3) Regula Nr. 1069/2009, kas izvērtēta Regulas Nr. 1013/2006 1. panta 3. punkta d) apakšpunkta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā attiecas uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu maisījumu ar citiem nebīstamos atkritumus veidojošiem materiāliem neatkarīgi no tā, kāda ir dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu proporcija.

   Noteikumi, kuri ir piemērojami konkrētas kategorijas dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas sajaukti ar nebīstamiem atkritumiem, pārvadāšanai, ir noteikumi, ar kuriem tiek reglamentēta dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas pieder pie šīs kategorijas, pārvadāšana.